

LARISA SVETLICINĂI, DEMIR DRAGNEV, EUGENIA BOCIAROV, *Moldova în epoca feudalismului Documente moldovenești din secolul al XVIII-lea (1711-1750)*, volumul VIII, Chișinău, 1998, 256 pag.

Paralel cu editarea colecției fundamentale de izvoare diplomatice medievale românești, *Documenta Romaniae Historica*, se continua și la Chișinău publicarea actelor interne moldovenești aflate în arhivele și bibliotecile din fosta Uniune Sovietică. Seria diplomatică basarabeană se intitulează *Moldova în epoca feudalismului* și a ajuns la al VIII-lea volum, alcătuit de reputații cercetători basarabeni și coordonat de academicianul Demir Dragnev. El înmănunchează, în ordine cronologică, un număr de 181 de documente din anii 1711-1750, dintre care 136 sunt aduse în circuitul științific pentru prima dată. Cercetarea erorilor apărute în cazul celorlalte documente a impus, cum susțin alcătuitoarii volumului, reeditarea lor după originalele păstrate în diferite fonduri arhivistice, și nu după publicațiile anterioare.

Majoritatea actelor incluse în prezentul volum sunt păstrate în arhivele basarabene, celelalte provenind din depozite arhivistice rusești și ucrainene. Dintre acestea prevalează documentele particulare, simple zapise de vânzare-cumpărare scrise în limba română și mai puțin înscrisurile oficiale domnești, realitate istorică ce se explică prin răspândirea științei de carte și statornicirea limbii române în cancelaria domnească și întrebuintarea ei de diverse categorii sociale. Volumul reține atenția, ca și tomurile anterioare, prin diversitatea informațiilor documentare privitoare la istoria socială, economică, politică și culturală din această perioadă, mai cu seama pentru spațiul dintre Prut și Nistru (dar nu exclusiv). Astfel, materialul documentar bogat redă aspecte referitoare la proprietatea funciară în spațiul moldav, bisericească, urbană, ce înlesnesc refacerea istoriei așezărilor rurale și urbane din Moldova istorică.

Editorii au întocmit volumul după normele de editare ale întregii coterii, transcriind însă textele de astă dată, în grafia latină (fiind redată în chirilică numai pasajele slavone de la început și sfârșit, precum și cuvintele slave introduse dezorganizat în text); fiecare act este însoțit de un rezumat și de o succintă descriere arheografică.

Volumul prezentat constituie, fără îndoială, o ediție reușită, un instrument de lucru absolut necesar pentru începutul perioadei fanariote. Întocmit cu rigurozitate științifică și competență profesională, valoarea volumului sporește prin includerea anexelor științifice corespunzătoare întregii culegeri: indici de nume, locuri și de materii, o listă ce cuprinde abrevierile folosite în text, rezumatele documentelor, precum și opt fotocopii după originale slavone, ce ilustrează dificultățile de întocmire a unui asemenea volum.

Cătălina - Elena Iliescu